

Neočekávaní lidé v neočekávaných rolích: Brněnský festival otevírá rovnocenný dialog o jinakosti a boří stereotypy

25.9.2026 - | Masarykova univerzita - Muni.cz

Katedra speciální a inkluzivní pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity (PdF MU) pořádá čtvrtý ročník Festivalu inkluzivní kultury. Třídenní akce, která se uskuteční od 29. září do 1. října 2026 v Brně, propojí umění, kulturu a osobní sdílení. Letošní ročník dává prostor lidem s odlišnou životní zkušeností a netradičně je staví přímo do pozic tvůrců či expertů. Festival tak vytváří platformu pro setkávání široké veřejnosti s tématem jinakosti zcela mimo zavedené společenské stereotypy.

Akce staví do popředí osobní prožitky a sdílení zkušeností nad rámec běžných komunikačních bariér. Lidé s odlišnou životní dráhou na ní nevystupují v roli klientů nebo příjemců péče, ale jako rovnocenní partneři, kteří předávají své znalosti dál. Festivalový program se opírá o metody, jako je Živá knihovna, jež prostřednictvím osobních rozhovorů pomáhá překonávat tabu. Dalším nosným prvkem jsou ArtDílny, ve kterých účastníci po tři dny pracují na divadelní, vizuální či pohybové tvorbě. Cílem dílen je nabídnout studujícím pomáhajících profesí zkušenost s neverbální komunikací a práci s emocemi využitelnou v budoucí praxi.

„Kultura představuje přirozené prostředí, kde se inkluze projevuje zcela organicky. Lidé se zde potkávají naprosto rovnocenně. Naši studující ani veřejnost nevystupují v klasické nadřazené roli pomáhající profese, což přináší zcela zásadní změnu dynamiky celého setkání,“ přibližuje koncept Marína Štibrányiová z Katedry speciální a inkluzivní pedagogiky PdF MU.

Jedním ze zásadních prvků letošního programu je mezinárodní sekce Across Borders. Zahraniční hosté přinesou odlišné pohledy na propojení umění, kultury a jinakosti. V rámci bloku vystoupí například výzkumník z Brazílie zaměřující se na postoje k lidem z LGBTQ+ komunity a odborník z Německa, který se věnuje divadelní tvorbě s lidmi s jinakostí. Akce má pro univerzitu i důležitý výzkumný přesah. Odborníci díky ní chtějí dlouhodobě sledovat, do jaké míry dokážou podobná setkání proměnit postoje studujících ještě před nástupem do jejich budoucí profese.

„Z loňské zpětné vazby víme, že návštěvníci vnímají festival především jako bezpečný prostor. Nemají obavu, že udělají něco špatně, a mohou s lidmi s jinakostí otevřít i taková témata, na která by se běžně zdráhali zeptat,“ dodává Štibrányiová k atmosféře akce.

Uměleckou linku doplňují formáty určené široké veřejnosti, které ožíví prostory fakulty, Divadla Barka a brněnské Káznice v Bratislavské ulici. Program nabízí komunitní stůl pro networking, open mic nebo koncert hudebních skupin EDMUND a Favourite Obsession. Nedílnou součástí festivalu je autorská divadelní tvorba. Spolek Aldente uvede inscenaci Nevěsty, divadlo DR.amAS představí storytellingový projekt s názvem Teď mluvím já! Oba soubory staví svou tvorbu na autentickém projevu osob s jinakostí či zdravotním znevýhodněním.

„Člověk s postižením se během festivalových aktivit dostává do pozice experta. Účastníci tak zjišťují, že i oni se mohou mnohé naučit od těch, kteří obvykle stojí pouze na straně přijímajících,“ doplňuje

Pavel Sochor z téže katedry.

Významný podíl na produkci a podobě akce mají přímo studující. Komunikují s vystupujícími, zajišťují organizaci na místech a samotná tvorba programu probíhá na principech komunitní spolupráce. Získávají tak dovednosti při reálné organizaci a produkci akce, na které přebírají zodpovědnost za jednotlivé segmenty programu.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/neocekavani-lide-v-neocekavanych-rolich-brnensky-festival-otevira-rovnocenny-dialog-o-jinakosti-a-bori-stereotypy>